

NR 41/2015

**OPINIE O KANDYDATACH
NA PREZYDENTA**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

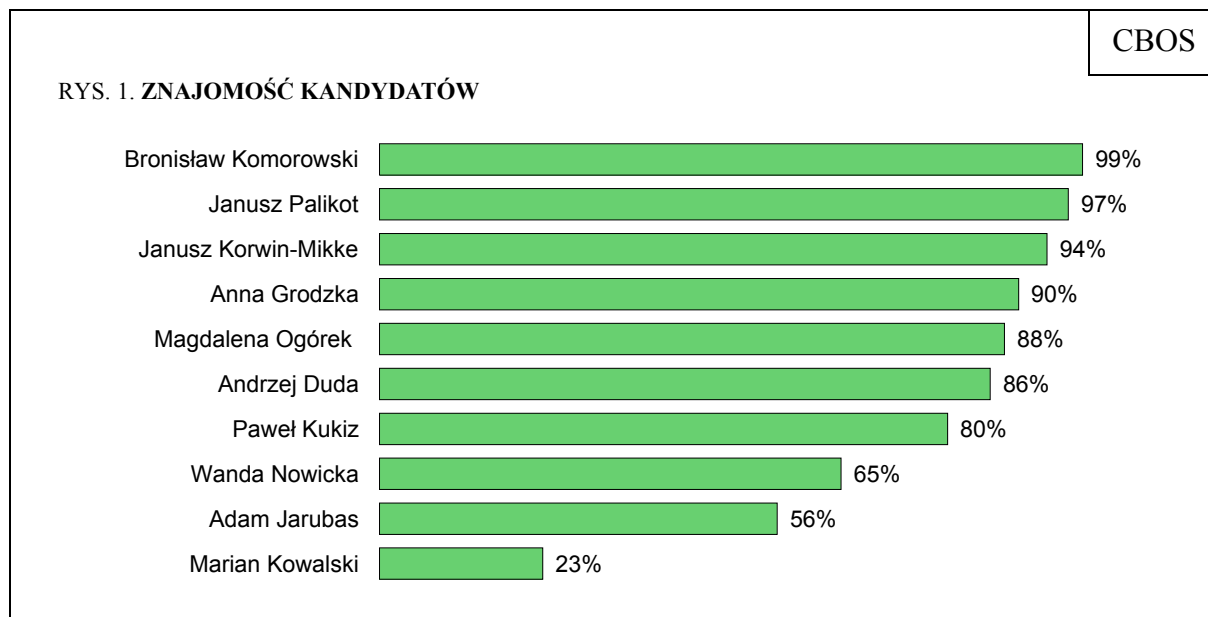
Wybory prezydenckie odbędą się 10 maja. Politycy deklarujący zamiar kandydowania nadal zbierają głosy poparcia umożliwiające im start w wyborach. Nie wiadomo, czyje nazwiska ostatecznie znajdą się na liście do głosowania. Jednak kampania wyborcza już się rozpoczęła. W marcu¹ spytaliśmy Polaków o ich opinie na temat kandydatów, którzy zamierzają startować w wyborach prezydenckich.

ZNAJOMOŚĆ KANDYDATÓW

Liczba kandydatów pojawiających się w mediach jest dość długa i nie wszyscy są znani szerszej opinii publicznej. Poza powszechnie znanym (99% deklaracji znajomości) obecnie urzędującym prezydentem, rozpoznawani przez niemal wszystkich są także politycy budzący znaczne kontrowersje: Janusz Palikot (97%), Janusz Korwin-Mikke (94%) oraz Anna Grodzka (90%). Dobrze rozpoznawalni są również kandydaci głównych partii opozycyjnych Magdalena Ogórek, kandydatka SLD (88%), i Andrzej Duda, kandydat PiS (86%), a także znany głównie ze swej działalności artystycznej Paweł Kukiz (80%). Większość dorosłych Polaków wie, kim jest popierana przez Unię Pracy Wanda Nowicka (65%) i kandydat PSL Adam Jarubas (56%). Natomiast tylko co czwarty (23%) spośród nich słyszał o kandydacie Ruchu Narodowego Marianie Kowalskim.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (298) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 marca 2015 roku na liczącej 1062 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

SYMPATIE WOBEC KANDYDATÓW

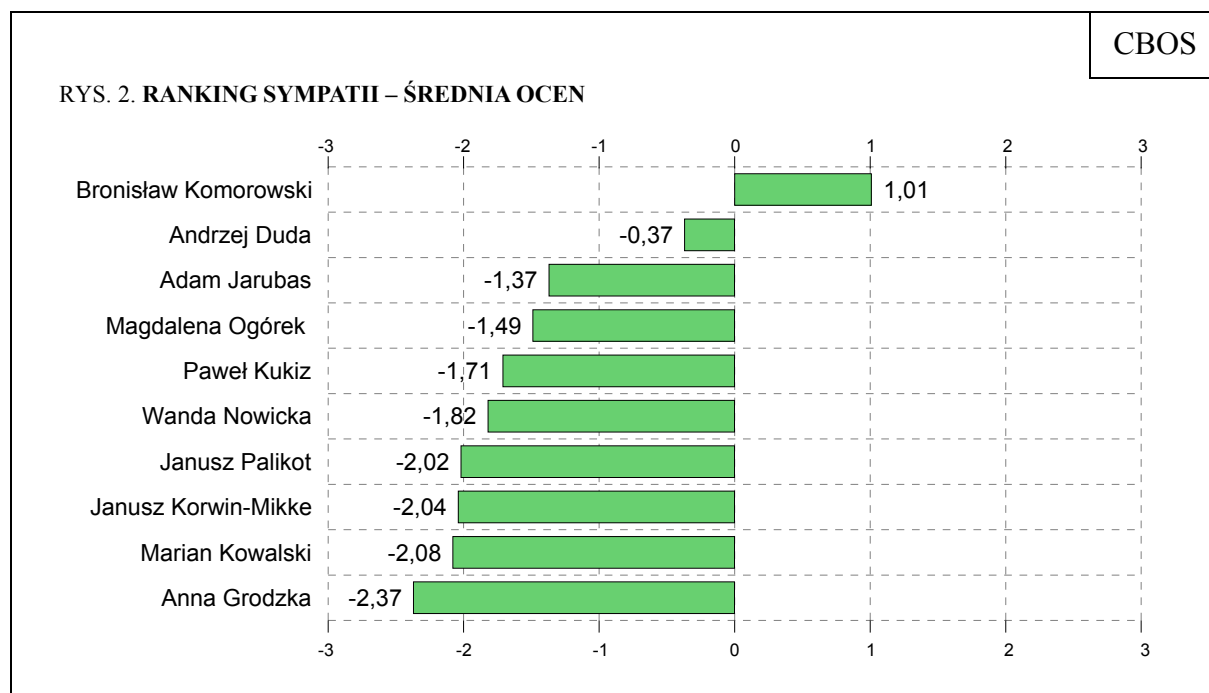
Interesowały nas jednak przede wszystkim opinie o kandydatach, którzy zgłosili zamiar kandydowania. Badani oceniali wymienionych w ankiecie kandydatów na skali od -3 do +3, gdzie -3 oznaczało, że dany kandydat im się nie podoba, a +3, że się podoba². Respondenci nie oceniali kandydatów merytorycznie i nie wybierali swojego kandydata, wyrażali raczej uogólniony stosunek do każdego z nich. Biorąc pod uwagę średnią ocen – czyli wypowiedzi badanych, którzy znają poszczególnych kandydatów i wskazali jakąś wartość na zaprezentowanej skali – stworzyliśmy swego rodzaju ranking sympatii dla kandydatów na prezydenta.

Polacy są raczej zawiedzeni przedstawioną im listą kandydatów. Zdecydowanie pozytywnie odbierany jest tylko prezydent Komorowski (średnia 1,01), raczej ambiwalentnie drugi w sondażach – Andrzej Duda (średnia -0,37). Pozostali kandydaci oceniani są zdecydowanie krytycznie, choć różnice w sile tych negatywnych ocen są także znaczące. Na trzecim miejscu pod względem średniej ocen uplasował się Adam Jarubas (-1,37), a za nim Magdalena Ogórek (-1,49), Paweł Kukiz (-1,71) i Wanda Nowicka (-1,82). Jeszcze silniejsze negatywne emocje budzą Janusz Palikot (-2,02), Janusz Korwin-Mikke (-2,04)

---

² Badani używali skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczało, że kandydat ten zdecydowanie się im nie podoba, a 7 – że się zdecydowanie podoba. Skala została rekodowana na wartości od -3 do +3.

i Marian Kowalski (-2,08). Najgorzej jako kandydatka na prezydenta oceniana jest Anna Grodzka (-2,37).

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Bronisław Komorowski bardziej podoba się kobietom niż mężczyznom. Jest on tym lepiej oceniany, im lepsza jest opinia badanych o własnych warunkach materialnych. Najgorsze opinie zyskuje wśród najmłodszych dorosłych (18–24 lata), choć należy zaznaczyć, że we wszystkich grupach społeczno-demograficznych przeważają oceny pozytywne (zob. tabele aneksowe).

Natomiast główny konkurent Komorowskiego – Andrzej Duda – jest tym lepiej oceniany, im gorsze są warunki materialne respondentów, im mniejsza jest miejscowość zamieszkania i im częstsze praktyki religijne. Oceny pozytywne przeważają wśród osób biorących udział w mszach i nabożeństwach przynajmniej raz w tygodniu oraz wśród badanych o poglądach prawicowych (zob. tabele aneksowe).

Negatywny stosunek we wszystkich grupach społeczno-demograficznych przeważa w ocenach trzeciego na liście – Adama Jarubasa (a także pozostałych kandydatów). Jest on nieco lepiej oceniany przez mieszkańców wsi i małych miasteczek niż większych miejscowości, jednak różnice te nie są duże. Najlepszą opinię o kandydacie PSL mają badani pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych (zob. tabele aneksowe).

Kandydatka SLD Magdalena Ogórek jest relatywnie dobrze oceniana przez osoby bezrobotne, najgorzej zaś przez mieszkańców największych miast. Janusz Palikot i Janusz

Korwin-Mikke są tym lepiej oceniani, im młodszy są badani. Janusz Palikot najlepiej oceniany jest przez osoby niepraktykujące lub sporadycznie uczestniczące w mszach i nabożeństwach, natomiast Janusz Korwin-Mikke – przez uczniów i studentów. Niechęć wobec niego jest tym mniejsza, im niższe dochody na osobę w gospodarstwie domowym. Marian Kowalski jest względnie dobrze oceniany przez ludzi młodych (do 35 roku życia). W stosunku do Anny Grodzkiej badani są tym mniej niechętni, im rzadziej uczestniczą w praktykach religijnych, ale różnice te są bardzo małe. Cechy społeczno-demograficzne w niewielkim stopniu różnicują stosunek do Pawła Kukiza i Wandy Nowickiej (zob. tabele aneksowe).

Rozkład odpowiedzi potwierdza, że zdecydowanie najczęściej sympatią Polaków cieszy się urzędujący prezydent Bronisław Komorowski. Ponad trzy piąte badanych (62%) wyraża sympatię wobec ubiegającego się o reelekcję prezydenta. Niemal co ósmy (13%) dystansuje się wobec niego, a co piąty (22%) wyraża wobec niego niechęć. Pozostali politycy jako kandydaci na prezydenta częściej się nie podobają niż podobają. Najmniejsza jest różnica między sympatykami a niechętnymi osobie Andrzeja Dudy (29% do 40% i 14% wyrażających stosunek ambiwalentny). W przypadku pozostałych kandydatów odsetek wyrażających niechęć jest kilkakrotnie wyższy niż sympatyków. Magdalena Ogórek jest dobrze oceniana jako kandydatka na prezydenta przez co dziewiątego respondenta (11%), ale złą ocenę wystawia jej ponad trzy piąte badanych (61%). Pod względem liczby sympatyków na czwartym miejscu uplasował się Paweł Kukiz, który podoba się 9% badanych, a przeciwne uczucia wzbudza u ponad połowy ankietowanych (59%). Janusz Korwin-Mikke budzi sympatię podobnego odsetka badanych (8%), ale równocześnie niechęć znacznie większej liczby Polaków (76%). Adam Jarubas i Janusz Palikot są dobrze oceniani przez 7% Polaków, ale ten pierwszy jest odrzucany jako kandydat na prezydenta przez blisko dwie piąte badanych (38%), a drugi mniej więcej dwukrotnie częściej – przed cztery piąte (79%), choć należy wziąć pod uwagę bardzo duże różnice w rozpoznawalności obydwu kandydatów. Wanda Nowicka i Anna Grodzka także budzą sympatię podobnej części badanych (5% i 4%), ale ta druga znacznie częściej spotyka się z niechęcią (odpowiednio 50% i 78%). Kandydatura Mariana Kowalskiego podoba się dwóm na stu respondentom (2%), dziewięciokrotnie częściej budzi jednak sprzeciw (18%).

Tabela 1

Co sądzi Pan(i) o każdym z wymienionych tu kandydatów zamierzających startować w wyborach prezydenckich? Proszę zaznaczyć odpowiedź na skali	Podoba mi się (wartości od 1 do 3)	Stosunek ambiwalentny (wartość 0)	Nie podoba mi się (wartości od -1 do -3)	Trudno powie- dzieć
	w procentach			
Bronisław Komorowski	62	13	22	2
Andrzej Duda	29	14	40	3
Magdalena Ogórek	11	11	61	4
Paweł Kukiz	9	7	59	4
Janusz Korwin-Mikke	8	7	76	3
Adam Jarubas	7	9	38	2
Janusz Palikot	7	8	79	3
Wanda Nowicka	5	5	50	4
Anna Grodzka	4	5	78	3
Marian Kowalski	2	1	18	2

Pominięto odpowiedzi „Nie znam tego kandydata”

Prawicowe, lewicowe bądź centrowe poglądy polityczne nieco różnicują oceny poszczególnych kandydatów, jednak w przypadku większości spośród nich tylko w niewielkim stopniu wpływają na poziom sympatii bądź niechęci, a w przypadku ocen Adama Jarubasa, Pawła Kukiza i Wandy Nowickiej nie odgrywają wyraźnej roli. Poglądy polityczne mają największy wpływ na opinie o Andrzeju Dudzie, ocenianym pozytywnie przez osoby o orientacji prawicowej, ale wyraźnie negatywnie przez identyfikujących się z lewicą. Co ciekawe, u osób o poglądach lewicowych podobną niechęć jak Andrzej Duda budzi Magdalena Ogórek. Wśród tych badanych tylko prezydent Komorowski jest oceniany zdecydowanie pozytywnie. Obecnie urzędujący prezydent jest lepiej notowany niż Andrzej Duda także wśród badanych o poglądach prawicowych.

Tabela 2

Co sądzi Pan(i) o każdym z wymienionych tu kandydatów zamierzających startować w wyborach prezydenckich (na skali od 1 do 7, gdzie 1 oznacza, że kandydat ten zdecydowanie się Panu(i) nie podoba, a 7 - że się on Panu(i) zdecydowanie podoba).	Odpowiedzi badanych identyfikujących się z:		
	lewicą	centrum	prawicą
	średnie ocen		
Bronisław Komorowski	1,11	1,29	0,84
Andrzej Duda	-1,15	-0,51	0,19
Adam Jarubas	-1,32	-1,18	-1,53
Magdalena Ogórek	-1,00	-1,38	-1,78
Paweł Kukiz	-1,91	-1,64	-1,73
Wanda Nowicka	-1,82	-1,57	-2,06
Janusz Palikot	-1,73	-1,98	-2,14
Janusz Korwin-Mikke	-2,34	-2,08	-1,86
Anna Grodzka	-2,13	-2,25	-2,60

Średnie ocen badanych, którzy znają kandydata. Odpowiedzi „Trudno powiedzieć” potraktowano jako brak danych. Z racji niskiej rozpoznawalności pominięto oceny Mariana Kowalskiego w podgrupach

Wyraźniejsze różnice w ocenie poszczególnych kandydatów można natomiast zaobserwować wśród zwolenników poszczególnych partii. Prezydent Komorowski jest najlepiej oceniany przez badanych deklarujących zamiar głosowania na PO, jednak wśród zwolenników PiS przeważają opinie negatywne. Sympatycy PiS wyrażają zdecydowaną sympatię wobec kandydata preferowanej przez siebie partii – Andrzeja Dudy. Jest on raczej pozytywnie oceniany także przez planujących głosować na PSL, a zdecydowanie negatywnie przez zwolenników PO i SLD. Adam Jarubas budzi sympatię potencjalnych wyborców PSL, ale w pozostałych elektoratach budzi niechęć. Wśród zwolenników największych partii politycznych pozostali kandydaci budzą głównie niechęć. W elektoracie SLD nie podoba się nawet kandydatka tej partii Magdalena Ogórek, choć pozostali badani oceniają ją jeszcze bardziej krytycznie. Generalnie zwolennikom SLD najbardziej podoba się obecnie urzędujący prezydent – w ocenach pozostałych kandydatów przeważają oceny negatywne. W tym kontekście dla potencjalnych wyborców SLD Magdalena Ogórek jest drugim spośród najlepiej ocenianych kandydatów.

Tabela 3

Co sądzi Pan(i) o każdym z wymienionych tu kandydatów zamierzających startować w wyborach prezydenckich (na skali od 1 do 7, gdzie 1 oznacza, że kandydat ten zdecydowanie się Panu(i) nie podoba, a 7 – że się on Panu(i) zdecydowanie podoba).	Odpowiedzi badanych deklarujących chęć głosowania na:			
	PO	PiS	PSL*	SLD*
	średnie ocen			
Bronisław Komorowski	2,28	-0,16	1,43	1,21
Andrzej Duda	-1,22	1,79	0,17	-1,19
Adam Jarubas	-1,25	-1,55	0,65	-1,12
Magdalena Ogórek	-1,74	-1,67	-0,56	-0,12
Paweł Kukiz	-2,13	-1,34	-1,84	-1,84
Wanda Nowicka	-1,73	-2,20	-1,12	-0,73
Janusz Palikot	-1,97	-2,33	-1,71	-1,87
Janusz Korwin-Mikke	-2,37	-2,08	-1,64	-2,41
Anna Grodzka	-2,33	-2,70	-1,98	-1,84

Średnie ocen badanych, którzy znają kandydata. Odpowiedzi „Trudno powiedzieć” potraktowano jako braki danych. Z racji niskiej rozpoznawalności pominięto oceny Mariana Kowalskiego w podgrupach.

* Z powodu niskich liczebności średnie dla tych kategorii należy traktować ostrożnie

Polacy nie są zadowoleni z wstępnej listy kandydatów przed zbliżającymi się wyborami prezydenckimi. Większość źle ocenia niemal wszystkich kandydatów na urząd Prezydenta RP, a tylko nieliczni wyrażają wobec nich swoją sympatię. Wyjątkiem od tej reguły jest urzędujący prezydent. Sympatię wielu Polaków udało się zaskarbić także Andrzejowi Dudzie, jednak budzi on równocześnie niechęć znacznej części społeczeństwa, więc bilans oceny tego kandydata jest raczej negatywny. Pozytywne opinie przeważają jeszcze tylko w ocenach Adama Jarubasa wśród potencjalnych wyborców PSL. Pozostali kandydaci oceniani są przeważnie negatywnie, co zapewne oznacza, iż respondenci uważają ich za kandydatów nieodpowiednich na urząd Prezydenta RP.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK